

Cena 14 groszy.
16 balerzy.
14 fenigów.

Redakcja
przy ul. Henryka Siemkiewicza
№ 10 (dawniej Główna).

Administracja
w sklepie przy ulicy króla
Jana Sobieskiego № 9
(dawniej Szołowa).

Listów nieopłaconych nie
przyjmuje się. Reklamów
Redakcja nie włącza.

Zawiadomienia o służbach,
zabawach, przedstawieniach
i koncertach bezpłatne.

GAZETA POLSKA

Cena 14 groszy.
16 balerzy.
14 fenigów.

Prenumerata miesięczna:
3 kor. 2 marki 80 fenigów
lub 2 rubla 40 k. Z prze-
syłką pocztową 3 kor. 50 h.
3 marki 30 fen. lub 1 rub.
65 kop.

Kwartalnie trzy razy tyle.
Cena ogłoszeń: ogłoszenia
ogłoszone po 6 h. od wyrazu.
Ogłoszenia reklamowe po
30 h. za wiersz (petit) lub
jego miejsce. Nekrolog, za-
wiadomienia o służbach i za-
bawach podobnie od wiersza.
Nadawanie po 1 kor. i mar-
30 k. za wiersz petywowy
Załączniki podług osobnej
umowy!

DZIENNIK POLITYCZNO-SPOŁECZNY

WYCHODZI O GODZINIE 8-MEJ RANO.

„GAZETA POLSKA” jest do nabycia we wszystkich Biurach dzienników, księgarniach, trafikach, wogóle tam, gdzie jest wystawiony napis: Tu jest do nabycia „GAZETA POLSKA”. Także napisy wystawione są w Dąbrowie, Zagórzu, Strzemieszycach, Niemcach, Wolbromiu, Jędrzejowie, Radomiu, Lublinie, Piotrkowie, Golonogu, Sławkowie, Olszynie, Miechowie, Klecach, Bolesławiu i t. d. Prenumeratę i ogłoszenia przyjmuje Administracja w Dąbrowie ul. króla Jana Sobieskiego № 9 (dawniej Szołowa).

Depesze Biura Korespondencyjnego z dnia 29 października.

CZTERDZIEŚCI km. OD GRANICY BESSARABII.

Pomyślmy stan na wszystkich frontach.

Król Konstantyn pozostaje neutralnym.

Bułgarska mowa tronowa.

SOFIA 29 października. Imieniem cara Bułgarów przedtę ministrowi Radostawowi otworzył posiedzenie zebrania narodowego mowa tronowa, w której król, wskazując na zbrodnicze wtrącenie Rumunii do Bułgarii w r. 1913, na popolejnie przez nią rabunek Dobruży, na wypowiedzianą monarchii austro-węgierskiej wojnę w dniu 27 sierpnia, na równoczesny przez ostelzianowie miast nadnadszańskich atak na Bułgarię i na niesłychane okrucieństwa, popolejnie przez wojska rumuńskie względem bułgarskiej ludności Dobruży powiada:

Postępowanie Rumunii zmusiło mnie do wydania armii rozkazu wtrącenia do Rumunii, ażeby atak jej odeprzeć, popolejnie w r. 1914, niesprawiedliwość ukarać, brać w Dobruży od jarzma uwolnić.

Mowa tronowa podnosi następnie pokonanie wojsk nieprzyjacielskich w Dobruży, wspomina o poległych za ojczyznę bohaterach, wielbi sławę armii bułgarskiej i wyraża przekonanie, że ustąpienie rządu i sobrania, ażeby zabezpieczyć żywność dla armii i ludności, uwiecznione będą koncem dla sukcesu dzieła narowego powołaniem i zapowiadają dalej przedłożenie trzydziestego prowizorium budżetowego z r. 1916, budżetu na r. 1917, oraz kredytów, związanych z zapotrzebowaniami wojennymi królestwa i świeżo uwolnionych, wcielonych do niego terenów; wyraża naderżenie przekonanie, że sobranie będzie jednomyślne w obradach nad niezbędnymi środkami dla ostatecznego zwycięstwa w gigantycznych zapasach.

Mowa prosi dalej o błogosławieństwo Wszechmocnego dla pracy i kończy: Niech żyje naród bułgarski! Niech żyje waleczna armia bułgarska!

Po odczytaniu mowy tronowej wśród jednorodnej zgody i entuzjazmu przyjęto wniosek prezydenta Dr. Waczewa, ażeby przesłać armii podziwowanie sobrania, słowa pamięci dla poległych bohaterów i depesze gratulacyjne do Jełowa i komendanta III operującej w Dobruży armii.

Pogłoski o osobnym pokoju z Rosją nieprawdziwe.

WIEN 29 października. Poranny „Fremdenblatt” donosi: Od kilku dni krąży pogłoski, mające za przedmiot osobny pokój z Rosją. Jak dowiadujemy się ze strony kompetentnej, pogłoski te są pozbawione wszelkiej podstawy.

Ostatnie straty Moskali.

BERLIN 29 października. Według ostatniego wykazu Kijowskiego Biura Centralnego ogólna strata Rosjan od 1 czerwca r. 1916 wynosiła w poległych, rannych i zaginionych żołnierzach 1,697,522 ludzi; w zrabowanych zaginionych i rannych oficerach 85,981; straty w latacach wzrosły łącznie na 49 aparatów. Wśród poległych wziętych oficerów znajdują się nazwiska: 2 generałów, 6 pułkowników jako komendantów brygad, 4 pułkowników i podpułkowników jako komendantów pułków. Najcięższe straty poniosły znowu korpusy sybirskie i konnica kaukaska.

Banda Sarrailla.

BERLIN 29 października. „Berliner Tagesblatt” ogłasza treść listu pisanego przez Sarrailla, a czytelnego przez pewnego powracającego z Pariza obywatela państw neutralnych. W liście tym podaje Sarraill motywy wstrzymujące go od udziału w ogólnej ofensywie, jako to: rozciągnięcie frontu, zły stan zdrowia wojsk, a naderżysko **marna wartość bojowa jego armii.** Sarraill pisze dalej, że jak się zdaje posłano mu przeważnie wybiórki wszystkich armii.

Nasze białe i kolorowe wojska, z nielicznymi chlubnymi wyjątkami, przedstawiają bardzo **małą wartość. Największą bandą (zajętość Gesindel) są biali i kolorowi Anglii, zwłaszcza nowozelandzcy i australczycy.** Także i nielicznymi Rosyjanami, których mam, jestem bardzo rozczarowany. **Tobrzeżliwą bandą są** też przeważnie stojące do mego dyspozycji **wojska włoskie**, które w skandaliczny sposób **odekwały przed Bułgarami.** Jedynie zdatnymi wojskami są te resztki armii serbskiej, które stoją na lewym skrzydle. Sarraill podkrośła w dalszym ciągu, że ma na tyłach Greków, wskutek czego znaczną część jego wojsk jest nieruchomością; wspomina wrzesnie o trudnościach w zaprowiantowaniu.

Pisze, że tego usprawiedliwiającego go listu z latwo zrozumiałych względów nie może ogłosić, życzy sobie jednak rozpowszechnienia jego treści w kochach przyjaciół, aby zrozumiano jednakoż ofensywy armii Sarrailla.

BIULETYN URZĘDOWY AUSTRYACKI.

WIEN 29 października. Urzędowo donoszą:

NA FRONCIE RUMUŃSKIM Grupa arcyks. Karola. **Na zachód od Orsovy zajęliśmy niespodziewanym atakiem paupajosa nad tą miejscowością wzdłuża** na południe od przełęczy Voerostony (Czerwona turnia). Na północ od Kampolungu i na południe od Predealu **zyskaliśmy wojska austro-węgierskie i niemieckie wśród zabójczych walk na terenie.**

Na siedmiogrodzkim froncie wschodnim nie ważniejszego.

NA FRONCIE ROSYJSKIM. Grupa ks. Leopolda Bawarskiego: Na zachód od Lucka i nad Stochodem nieprzyjacielski ogień działowy. Usiłowany pod Szelwem przez Rosyan atak piechoty został unicestwiony w zarodku.

NA FRONCIE WŁOSKIM. Na froncie Pabrzeża zyskuje nieprzyjacielski ogień działowy i minowy na siłę i rozmiarach. Na wschód od Goryczy i w terenie Krus usiłowała nieprzyjacielska piechota wystąpić przeciw naszym pozycjom. W Tyroli osłabił ogień włoski.

NA FRONCIE POŁUDNIOWO-WSCHODNIM. W Albanii bez zmiany. Von Höfer.

Król bawarski w kwatery austriackiej w przejeździe na front wschodni.

WIEN 29 października. Z wojennej kwatery prasowej donoszą:

Dnia 26 października popołudniu król bawarski przybył w orszaku na krótkie odwiedziny do kwatery naczelnej komendy armii, gdzie przyjął go gen. pułk. Conrad w zastępstwie arcyksięcia marszałka, który dopiero w kilka godzin później zdołał powrócić ze swojej podróży na front południowo-zachodni. Na dworcu była ustawiona kompania honorowa, miasto było odświętnie przystrojone. Wielkie rzesze publiczności zgromadziły królowi ówczynie przyjęcie, Król zamieszkał w zamku, którego właściciel, arcyksięcia marszałek, powrócił wieczorem.

Król opuścił wieczorem wraz z orszakiem austro-węgierską kwatery główną, ażeby udać się na front wschodni celem zinspekcjonowania wojsk bawarskich.

WIEN 29 października. Król bawarski wyjechał z kwatery głównej dnia 27 października.

BIULETYN URZĘDOWY NIEMIECKI.

BERLIN 29 października. Urzędowo donoszą:

NA ZACHODZIE. Rozwijające się po silnym ogniu angielskie ataki pomiędzy Guinecourt a Lesbouffis zostały przeważnie przez nasz ogień działowy zgniecione. Tam, gdzie je przeprowadzono, zostały wśród ciężkich strata odparte.

Przy tej sposobności zniszczono celnymi strzałami działowymi dwa pancerne samochody. Później uderzył się na wschód od Lesbouffis w nasz najbardziej naprzód wysunięty rów dwie kompanie nieprzyjacielskie. Tam toczy się jeszcze walka. Na wschodnim brzegu Mozy tylko walka działowa.

NA WSCHODNIE. Na południe od przełęczy Toemmes **dotarliśmy w ataku do Azuga.**

W Dobruży i na Bałkanach położenie niezmiennione.

Na południowy wschód od Kenali i w luku Czerny ataki nieprzyjacielskie krwawo rozbita.

Von Ludeendorff.

BIULETYN URZĘDOWY BUŁGARSKI.

SOFIA 29 października. Sztab generalny donosi pod 28 października:

Front macedoński. Na południe od jez. Presha słabła starcia między oddziałami wywiadowymi. Na zachód od linii kolejowej Bitolj—Floriza zyswa działalność artylerii. W luku Czerny odrzucił kilka ataków Serbów. Podobnie rozbiły się słabsze ataki nieprzyjaciela na Dobropole i na wsi Tuszyn i Nouta. Po obu stronach Warfara mała czynność artylerii. U stózków Belaszica planiny i na froncie Strumy oprócz odobnionych strzałów armatnich nic do doniesienia. Na wybrzeżach morza Egejskiego spokój.

Front rumuński. Na wybrzeżu morza Czarnego spójki. W Dobruży trwa dalej pogotwie za nieprzyjaciela. Oddziały nasze stwierdzają, że nieprzyjaciel znajduje się wzdłużie w panoszeniu i bezładnym odwróceniu w kierunku na miasta położone pod Hirsowa, Brańa, Isaccea i Tulcea. Most pod Hirsowa (Harsowa) został zniszczony.

Nasze wysunięte oddziały dotarły do Ostrowa. W okolicy na południe od Bubadag w ostatnich dwóch dniach wzięliśmy do niewoli ponad 800 nieprzyjaciół, zdobyliśmy 7 armat, 5 wozów za amunicją, park amunicyjny i wiele wozów.

Wzdłuż Dunaju miejscami ogień karabinowy. Obsadziliśmy jeżdzą z wysp, położonych na wschód od Sylistry.

SOLA 29 października. Sztab generalny donosi pod datą 29 b. m. Pomiędzy jeziorami Praba i Czerną czyniwa działano artylerji. Odpartymy kontratakami atak nieprzyjacielski pomiędzy linią kolejową Bitoł i lotnia a Czerna.

Wiele ataków nieprzyjacielskich na front niemiecki w kierunku Czerny rozbiło się. W Dobruży trwa pogotwie za nieprzyjaciela, świeżo wzięto do niewoli 500 jeńców i grupę telefonistów czwartego sybirskiego korpusu.

BIULETYN URZĘDOWY TURECKI.

KONSTANTYNOPOL 29 października. Z głównej kwatery donoszą: Na wszystkich frontach nie zaszło nic ważniejszego.

Z niespokojnej Grecji.

Zwycięstwo silnej woli króla Konstantyna.

LONDYN 29 października. „Daily Telegraph” donosi z Aten pod 25 października:

Na wcześniejszej audyencji poseł francuski zapewniał króla, że niema zamiaru, ażeby odłączona część kraju pomaszowała na stolicę.

Wobec tego król zanechał oporu przeciw zarządzeniom przez admirała francuskiego środkiem militarnym i przystąpił do wszystkich żądań, które mają usunąć wahanie ententy. Natomiast król pozostanie przy spojojeniu zarządzenia pozostałej w wierności części kraju — i zostawi się mu do woli prowadzenia nadal polityki neutralnej, przy której silniej teraz obsta, niż kiedykolwiek.

Usunięcie greckich nieożelanych urzędników.

GENEWA 29 października. „Matin” donosi z Aten: Wczoraj wieczorem po ukończeniu narady ministrów rząd przedłożył królowi do podpisu rozporządzenie, usuwające wszystkich urzędników, którzy przyłączyli się do ruchu rewolucyjnego w Soluniu.

Łapówka dla Wenizelosa.

LONDYN 29 października. „Observer” donosi z Aten, że koalicyja postanowiła udzielić rządowi prowizorycznemu w Soluniu pożyczkę w kwocie 400,000 funtów szterlingów.

Z nowej siedziby Legionów.

Przebieżył pogotwie za Baranowicz młynie w przedmieściu Solunia, z zębłością pokojową i oto w krótkim czasie ukonstytuowały się nam mury i łóżka wieży Sionima. Zdaje się, że pierwszych dwu legionistów znalazło się na bruku tego miasta, w którym niedługo przed dłuższym czasem bawili legionści Dabrowskiego.

Polowanie miasta jest piękne; spośród pagórków leśnych, wśród jak zielonych, wznoszą się charakterystyczne barokowe kościoły, grona kamiełki i domów przeważnie żydowskich i oto charakterystyka zwyczajnego polskiego miasta.

W przeciwieństwie do miast na Wołyniu, znajdujących się pod okupacją austriacką, na wszystkich sklepach i budynkach rządowych, znajdują się stare napisy rosyjskie, kilka polskich i parę nowych niemieckich, „Kaffehaus, Bier, Wein” albo też „Wirtschaft”.

Na rogach ulic ogłoszone różne rozporządzenia władz wojskowych w języku niemieckim, rosyjskim i żargonie. Zaledwie na najważniejszych ogłoszeniach widać także i parę polskich słów u dołu.

Wchodząc do pierwszego sklepu, na którym spotkaliśmy polski napis „Rutkowaki”. No, narazie zasłanieniem języka! Niesztety, zawał był dość duży, gdyż wprawdzie pan Rutkowski na krótko obciągnął jejas, ale z polskością nie wiele ma wspólnego.

Otrzymałmyśmy jednak informacje, że istnieją w Soliniu i w okolicy, w której czasem coś można dostać do jedzenia.

W odwiedzanej restauracji językiem towaryżskim okazał się język rosyjski; młodsze pokolenie „gawarilo na ruski”, a starsze normalnym żargonem.

Nagle na stąpiła cudowna zmiana. Składą nadeszła wiadomość, że te dwa „sadyty”, to z polskiego wojska, które ma przyjeść do Warszawy do Sto-

Kościół pobnaryński, śliczna barokowa budowla, kryta dachówką żłobkową, z charakterystyczną sześciokątną wieżą, gotycką wieżą na ulicach Krakowa. Rosyjska kultura objawia się tylko przez nasadzenie na barokową wieżę zielonej cebulastej kopułki.

Nad całym miastem dominuje kościół kanoników laterańskich, zbudowany w stylu późnego renesansu. Renesansowa struktura więcej nadawała się do przerobienia w styl bizantyjski, to też cały kościół wznosi się na zielono i naszpikowany kopułkami, ażeby nadać charakter rosyjski. Kościół ten długie lata był soborem prawosławnym, a obecnie kołej losów stał się kościołem ewangelickim.

Z kościoła podomnikowskiego zdjęto przy przemianie na cerkiew dachówkę czerwona, a zastąpiono blachą malowaną na zielono.

Słowem, obnienie na Litwie jedyną pamiątką prawdziwie rosyjskiej kultury jest zielona farba na dachach skoniakowskich kościołów i dworów.

Ks. Ponas.

KRONIKA.

Podhalanie III pułku Legionów polskich. Z Zakopanego pisał: Podhale, jako macierz III pułku Legionów polskich, dumne ze swoich bohaterskich czynów, w drugą rocznicę wyjścia drugiej brygady, postanowiło wycieczkę III pułkowej sztabu. Przesyłając ten wielce artystycznie wykonany upominek, Podhale święciło wiary, że niezłomni Karpatczycy odkrywać ob będą nową chwałę, a dumą — macierz swą Podhale.

„Nowoje Wremia” o orientacji politycznej Polaków. Artykuł „Nowoje Wremia”, poświęcony omówieniu orientacji austro-niemieckiej wśród Polaków, wywołał w prasie petersburskiej nader silne wrażenie i wzywał do akcji. Autor wspomnianego artykułu wyraża niezadowolone z tego, że odcyfała Rosya nie zdecydowała się dotąd na wskazanie nowych dróg dla przyszłego stosunku rosyjsko-polskiego.

„Byłoby nieczystym sentymentalizmem twierdzić, że Polacy widzą w Rosyjanach takich rodzimych braci, że spodziewają się po nich tylko dobra i miłości. Niel żądano altruizmu z zapamiętaniem o własnych interesach Polacy nie spodziewają się po Rosyjanach, a nawet więcej, obawiają się, czy władza rosyjska zatrzyma się przy rozgraniczeniu dóbr kulturalnych polskich i rosyjskich na ziemiach mieszanych.

Ale trzeba, żeby władza rosyjska przemiała językiem prawdy. Językiem tym tylko raz przemówiono w Rosyi, mianowicie w zanej odcieczce wielkiego księcia. Wywołało to u Polaków pewne nadzieje. Ale nadzieja to tylko most wiszący, złoty most do świątyni wiary. Tymczasem nowy łańcuch przyczyn i skutków, wypływający z odcieczki, zawisł w pustej przestrzeni i nie znalazł poparcia.

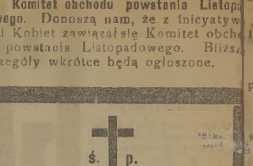
Zanim Golemyki wygłosił słowo „autonomia”, administratorowie miejscowi i skrajnie prawicowa prasa w Petersburgu aż nadto przypomnielił umysłom i uczuciom polskim, że w praktyce każde słowo może być bardzo fałszywie pojmano. Postępowcy zaś, nieomal grożąc, żądali od Polaków, aby swe nadzieje pokładali nie na władzy wyższej, lecz na targu z Dumą z dodatkowym targiem w Radzie państwa.

Tymczasem historycy rosyjscy żądają miarę nie powinny być zmieniane w szare lada dubiana. W dotychczasowych warunkach pracy iź rosyjskiej „góra podbieże mysz”, wielki moment nawet nie będzie miał iłem ościanę, a przelężnie się pod mentorską ręką rozmaitych petersburskich publicystów i nawet ministrów... Polako-rosyjska praca nie czeka i nie może czekać na madre debaty, będą one na miejscu, aby utrzymać co najmniej bezpowrotną rzeczywistość.”

Na ogół „Nowoje Wremia” przestrasza przed nadmiernym optymizmem i wiarą w szybkie przeprowadzenie „gody polsko-rosyjskiej”. Uczyrystawieniom ugodki istnieją obecnie większe jeszcze przeszkody w drodze, aniżeli dawniej.

Czas odnowić prenumeratę na listopad.

Z Dabrowy.

ZALINA URODZONA DU PERE
Chęcińska

po krótkich cierpieniach przesłania, się do wiadomości przesyłać lat 80 dnia 23 października 1916 r.

Wyprzedzenie zwłok do kościoła po Mazy św. na cmentarz miejscowy odbyły się w poniedziałek 30 b. m. o godz. 12. Wzrost p. p. Janoty przy ul. Fabrycznej.

SYN.

Z Sosnowca.

W kwestji szkolnej. Niema niebawem! szęgo dla rodziców nad to, gdy brak środków materialnych nie pozwala im na kształcenie swoich dzieci, zwłaszcza, gdy te pragną nauki. Wprawdzie społeczeństwo nasze nieścisł pomoci w tym kierunku, lecz jest to kropla w morzu. Jak widać, tak i nas w Sosnowcu nieważniejszą rolę dostaje się do szęgo brak środków na wpiary, na książki i ubranie dla nał przeszkodzie, a miejscowe zakłady naukowe, jak wiadomo, przyjęły nawet znaczny procent bezpłatności.

To też oczy wszystkich zwrócone są obecnie na organizację się u nas Towarzystwa Wzrostu społecznego, lecz aby ono mogło skutecznie funkcjonować, trzeba koniecznie sobie darżnie oświadczyć i ten wzniósł cel całego naszego społeczeństwa.

U leńcy ludowej. Niejednokrotnie na łach naszego piśma poruszana była sprawa budowy w mieście naszym ogólniej łażni łażni. Ponieważ na razie kasa miejska ma wiele plyných wydatków wzywanych z urzęzaniem miasta, czyby nie było na razie możebnem choć w części uczyrystawienie ten projektu.

W sprawie podatkowej. Wzrostu społecznego na pod N. 6, prywatną łażnię, którą możebny na ten cel użytkować, wydzierżawiając tamże mieszkanie, podatków, raz lub dwa razy w tygodniu łażni i łażni parowe.

Uchwały. Na wieleu jeszcze ulicami mieszkańca za popsuł obchodni do tego stopnia, że piły zupełnie nie dozwolone. W tym celu wytyka się podobnego rodzaju obchodni na ulicy Malachowskiego, Krzyweli, Czystej i na boznych miejscach.

Polowanie. W poniedziałek dn. 30 października r. b. o godzinie 7-jej i pół wieczorem odbędzie się dalszy ciąg posiadzenia w sprawie dobrobytnej opodatkowania miasta Sosnowca na rzecz biednych dzieci pod hasłem: „Ratujcie dzieci!”

Telegramy „Gazety Polskiej”.

Biuletyn rumuński.

25 października. Front północny i północno-wschodni. Pod Toelgesy Bika-zowa w dolinie Trotusu położone niemieckie pozycje, zostały przez Litwę walka. Pownowmy się na zachód wzięliśmy do posiadz 3 ościorów i 108 żołnierzy. Pod Otuz odrzucono nieprzyjaciela z granic. Zebraliśmy mu 199 jeńców. W dolinie Buzu pod Tabluzę (?), Bratocia i Predelut położone niemieckie. W miejscowości Predelut walki. W okolicy Drogo-gawele gwałtowne walki. Na wschód od Aluty odpartymy nieprzyjacielskie ataki i wzięli w niewolę nieprzyjaciela kró północny. Na zachód od Aluty działano wojenne bez znaczenia. Na zachód od Julu w okolicy przełęczu wulkanicznego oddaliśmy nieco terenu. Pod Orsową walka działawa.

Front południowy. [Nic owego wzięło całego Dunaju. W Dobruży odpartymy się na północ od Czernawy.]

Wiadomości od Polaków w Rosyi.

Sztetina. Zagródka zapytuje swoich rodziców Sadowskich, zamieszkałych w Dabrowie, o pieniądze, czy są zdrowi, jak im się powodzi. Feliks i Jan pisuje. Co słychać u Faustynów Zagrodzkiej?

Zgymnowie. Kolaszyńscy z córkami Sztetina i Niny z Łaz, zliczają pioszczynki i Bronisławowie Gausze zawiadaniymi Marye Waszczykową w Opocznie, ziemi radomskiej i pp. Janów Wołynca w Warszawie, Solec 20 b. m. i m. eraz Julek Lehma z żoną Nienką i córką Hanją, Bronisław Ost z żoną Eugenią, kuzynowie Lehmanowie i Nowakowski z Moskwy, zawiadomieni o niemożności mieszkać w Moskwie. Rodzina Ostów w Orenburgu, zdrowa. Zawiadomienie z Opoczna przez „Gazetę Polską” otrzymałmy, prosimy o dalsze komunikaty i w tym celu. W Wołochy prosimy o wiadomości o sobie przez „Gazetę Polską” w Moskwie.